

N:o 15.

Ank. till Riksd. kansli den 10 febr. 1903, kl. 4 e. m.

*Utlåtande, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående jord-
afsöndring från indragna militiebostället $1\frac{3}{4}$ mantal Ålsta
n:is 3 och 5 i Örebro län.*

(I. A.)

Under åberopande af bilagdt utdrag af statsrådsprotokollet öfver ecklesiastikärenden för den 10 oktober 1902 har Kungl. Maj:t uti en till Riksdagen aflåten proposition (n:o 2) föreslagit Riksdagen medgifva,

dels att från skogsmarken till indragna, för kronans räkning utarrenderade militiebostället $1\frac{3}{4}$ mantal Ålsta n:is 3 och 5 i Hallsbergs socken af Örebro län måtte till tomtplats för ett skollhus i Hallsbergs församling för alltid afsöndras det å en i statsrådsprotokollet omförmäld kartekopia särskildt utmärkta område om 49 ar 61,4 kvadratmeter, med rättighet för församlingen att tillträda området den 14 mars 1916, då nu löpande arrendetid för egendomen utginge, eller dessförinnan, därest öfverenskommelse därom träffades mellan församlingen och egendomens arrendator, samt under villkor att församlingen erlade 75 kronor såsom köpeskillning för området samt särskild godtgörelse för den å området växande ståndskog med belopp, som af domänstyrelsen, efter genom skogsförvaltningen verkställd värdering, pröfvades skäligt, att samma köpeskillning och ståndskogsersättning till länets ränteri inlevererades, köpeskillningen innan församlingen tillträdde området och ståndskogsersättningen inom två månader från det ersättningens belopp blifvit i

Bih. till Riksd. Prot. 1903. 4 Saml. 1 Afd. 15 Häft. (N:is 15—19.) 1

vederbörlig ordning fastställt, att stängsel omkring det afsöndrade området på församlingens bekostnad uppsattes och för framtiden underhölles samt att de med lagfart å området förenade kostnader bestredes af församlingen ensam,

dels ock att omförmälda köpeskilling och ståndskogsersättning måtte användas till inköp för kronans räkning af skogbärande eller till skogsbörd tjänlig mark.

Till nämnda statsrådsprotokoll har departementschefen i förevarande ärende anfört följande:

»Uti en till Eders Kongl. Maj:ts ingifven ansökning har vice pastorn Georg Ek, å Hallsbergs församlings vägnar, i underdånighet anhållit om nådigt tillstånd för församlingen att från skogsmarken till indragna militiebostället $1\frac{3}{4}$ mantal Ålsta n:is 3 och 5 i Hallsbergs socken med full äganderätt till tomtplats för ett skolhus förvärfa ett område om 49 ar 61,4 kvadratmeter, till sin begränsning utmärkt med röd kantfärg å en den underdåniga ansökningen vidlagd kopia af egendomens skogskarta, hvarjämte sökanden, under förmälan att församlingen uttalat sig för inrättande af ifrågavarande skola snarast möjligt, gjort framställning om ärendets skyndsamma behandling.

På grund af nådig remiss har domänstyrelsen inhämtat underdånigt yttrande i ärendet från Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande i Örebro län, hvilken myndighet öfverlämnat såväl en från förste landtmätaren i länet till Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande ställd skrift i ärendet tillika med ett jordeboksutdrag som ock infordrade underdåniga utlåtanden från

arrendatorn af bostället, Lars Andersson, hvilken icke haft något att erinra mot den underdåniga framställningens bifallande, under villkor att den å området nu växande skog, som komme att borttagas, finge, liksom uppkommande röjningsvirke, af honom tillvaratagas, och att församlingen tillförbundes att till arrendatorn för platsens mistning årligen erlägga fem kronor,

tillförordnade domänintendenten i länet, hvilken tillstyrkt bifall till ansökningen, samt

församlingen, som enligt å kyrkostämman fattadt beslut förklarar sig villig att såsom köpeskilling för det afsöndrade området på en gång erlägga en summa af 60 kronor, motsvarande 20 gånger beloppet af den afgäld af 3 kronor, som vid en af gode män å området företagen besiktning föreslagits att därifrån utgå, samt dessutom anhållit antingen om fri förfoganderätt öfver den å området växande skogen emot erläg-

gande af densamma åsatt värde, 75 kronor, eller ock att, om skogen komme att försäljas, densamma då måtte utbjudas å rot.

Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande har uti sitt omförmälda yttrande tillstyrkt nådigt bifall till den gjorda framställningen under villkor, dels att församlingen för marken ersatte statsverket med belopp, bestämdt i den ordning, gällande föreskrifter rörande uppskattning af kronoegendomar för utarrendering eller försäljning stadgade, dels ock att församlingen till arrendatorn erlade den årliga afgäld, som i föreskrifven ordning kunde varda bestämd.

Domänstyrelsen har vidare hört vederbörande skogstjänstemän, af hvilka jägmästaren hemställt, att utaf den å ifrågavarande område växande skog den del, som vore att hänföra till löpande arrendeperiods hyggen, måtte få af arrendatorn fritt disponeras, och att återstoden måtte för statsverkets räkning försäljas, hvaremot öfverjägmästaren såsom sin åsikt uttalat, att arrendatorn borde på det sätt beredas ersättning för skogen å den del af den tillämnade tomtplatsen, som vore belägen inom periodhyggena, att till honom genom skogsförvaltningens försorg å egendomens skog auvisades annan hyggestrakt, beväxt med motsvarande myckenhet skog.

För egen del har domänstyrelsen hufvudsakligen anfört följande. Egendomen Ålsta vore jämlikt af domänstyrelsen den 26 oktober 1894 utfärdadt kontrakt utarrenderad på tjugu års tid, räknadt från den 14 mars 1896 till samma dag 1916, åt Lars Andersson mot en årlig arrendefogäld af 1,580 kronor under de tio första arrendeåren och 1,670 kronor under de tio återstående. Arrendatorn ägde enligt samma kontrakt fritt förfoga öfver den skogsafkastning, som finge uttagas enligt af domänstyrelsen fastställd skogshushållningsplan, i den mån skogsafkastningen ej erfordrades för egendomens behof. Det för afsöndring nu ifrågasatta området fölle till en mindre del eller omkring 7 ar — utgörande afdelning II: 4 å den ansökningen bifogade kartekopia — inom den för afverkning under tiden 1908—1916 afsatta hyggestrakt. Ifrågavarande område kunde utan skada eller olägenhet för egendomen från densamma skiljas. Domänstyrelsen hemställde fördenskull, att ansökningen måtte på det sätt bifallas, att från bostället finge för all framtid för i ansökningen angifvet ändamål upplåtas och i vederbörlig ordning afsöndras nämnda område om 49 ar 61,4 kvadratmeter mot en köpeskilling, hvilken, i enlighet med hvad i likartade frågor under senare åren ägt rum, syntes böra bestämmas till ett belopp, som motsvarade den på området belöpande afgälden, kapitaliserad efter beräkning af fyra procent årlig ränta, utgörande tjugufem gånger afgäldens

belopp, eller alltså i detta fall 75 kronor, med rättighet för församlingen att tillträda området vid löpande arrendeperiods utgång den 14 mars 1916 eller dessförinnan, om öfverenskommelse kunde träffas mellan församlingen och egendomens arrendator, samt under villkor dessutom, att församlingen före tillträdandet till länets ränteri såsom köpeskilling för området inlevererade 75 kronor samt uppsatte och för framtiden underhölle stängsel omkring det afsöndrade området. Den inflytande köpeskillingen ansåge domänstyrelsen böra användas på enahanda sätt, som vore bestämdt i fråga om köpeskillingar för de hemman och lägenheter, hvilkas försäljning ägde rum jämlikt nådiga brefvet den 29 maj 1874. Härjämte hemställde domänstyrelsen beträffande dispositionen af den å området växande skog, att, därest ansökningen i öfrigt vunne Eders Kungl. Maj:ts bifall, Eders Kungl. Maj:t täcktes medgifva, att församlingen finge emot den lösesumma, domänstyrelsen efter genom skogsförvaltningen verkställd värdering funne skälig, öfvertaga ståndskogen, för hvilket fall domänstyrelsen skulle gå i författning om sådan jämkning i den för egendomen gällande skogshushållningsplan, att arrendatorn beredes full ersättning för den virkeskvantitet, hvilken han genom områdets afträdande ginge förlustig.»

Med anledning af hvad sålunda förekommit hemställde departementschefen efter samråd med statsrådet och chefen för jordbruksdepartementet, att Kungl. Maj:t måtte till Riksdagen aflåta ifrågavarande proposition.

Statsutskottet, till hvars förberedande behandling detta ärende blifvit hänvisadt, har icke haft något att erinra emot Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning, hvadan utskottet hemställer,

att hvad Kungl. Maj:t uti förevarande hänseende föreslagit må vinna Riksdagens bifall.

Stockholm den 10 februari 1903.

På statsutskottets vägnar:

CHR. LUNDEBERG.
